

КРИВОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

Р І Ш Е Н Н Я

20.05.2020

м. Кривий Ріг

№ 253

Про стан атмосферного повітря міста та створення єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи його якості в м. Кривому Розі

Місто Кривий Ріг є одним з основних центрів розвитку промисловості України, у якому працюють близько 140 підприємств, з них 9 основних підприємств гірничо-металургійного комплексу. У місті налічується 8 кар'єрів, 7 хвостосховищ, 8 діючих шахт.

Однією з основних екологічних проблем Кривбасу є забруднення атмосферного повітря. За даними Центральної геофізичної лабораторії імені Бориса Срезневського Кривий Ріг посідає перше місце в Україні за вмістом пилу в атмосферному повітрі. Середньодобові концентрації пилу в 2019 році перевищували гранично допустимі в 1,33–2,6 рази, максимально разові – у 4,8 рази.

Загальний рівень забруднення атмосферного повітря оцінюється індексом забруднення атмосфери, який у місті у 2019 році склав 12,64. Для порівняння: комплексний індекс забруднення атмосферного повітря в Дніпрі складає 17,01, у Кам'янському – 14,7.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел підприємств міста у 2019 році залишилися на минулорічному рівні та склали 269,9 тис. тонн. При цьому обсяги виробництва зросли на 5%. Показник питомого викиду на 1 тону продукції в цілому по місту в 2019 році знизився на 3%.

Основними забруднюючими речовинами атмосферного повітря міста, що складають 97,2% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, є оксид вуглецю, пил, діоксид азоту, діоксид сірки.

У 2019 році в порівнянні з 2018 роком збільшилися показники середньорічних концентрацій за діоксидом сірки, фенолом і формальдегідом, залишилися незмінними концентрації пилу, оксиду вуглецю, діоксиду й оксиду азоту, сірководню, аміаку.

Кривий Ріг – єдине місто в Україні, що визначило вплив найбільших промислових підприємств на довкілля та здоров'я мешканців. Протягом 2018, 2019 років за підтримки громадськості, за рахунок коштів міського фонду охорони навколишнього природного середовища виконані роботи з визначення хімічного складу

й оцінки ступеня забруднення атмосферного повітря, ідентифікації та інвентаризації основних джерел викидів забруднюючих речовин промислових підприємств міста, у тому числі оцінки ризиків для довкілля та здоров'я населення.

За результатами виконаних робіт доведено, що забруднення повітря є однією з найважливіших детермінант погіршення здоров'я. Численні епідеміологічні дослідження виявили зв'язок між забрудненням повітря і широким спектром несприятливих наслідків для здоров'я населення в цілому. Ефекти варіювалися від безсимптомного непомітного впливу до передчасної смерті.

Недопущення забруднення атмосферного повітря в місті – це нагальне науково-технічне завдання, основою якого є надійні методи контролю й прогнозування якості повітряного басейну. Розбудова та вдосконалення системи моніторингу навколишнього природного середовища є одним з найважливіших напрямів реалізації Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016 – 2025 роки.

З метою контролю якості атмосферного повітря міста та розширення системи моніторингу, починаючи з 2017 року щомісячно проводяться лабораторні дослідження якості атмосферного повітря у 25 моніторингових точках міста.

Проведення досліджень здійснюється на договірних засадах Відокремленим структурним підрозділом «Криворізький міський відділ лабораторних досліджень Державної установи «Дніпропетровський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України». У 2019 році до проведення досліджень визначення якості повітря залучено пересувну лабораторію Комунального підприємства «Центр екологічного моніторингу» Дніпропетровської обласної ради. Виміри здійснюються в період несприятливих метеорологічних умов (жовтень, листопад), під час весняних сильних вітрів (квітень, травень) та при аномально високих температурах атмосферного повітря (липень, серпень). На теперішній час лабораторними дослідженнями охоплені всі райони міста.

Окрім лабораторного моніторингу для забезпечення мешканців актуальною інформацією про стан довкілля розширюється та вдосконалюється діюча міська автоматизована система моніторингу за якістю атмосферного повітря.

У рамках Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016 – 2025 роки у 2019 році пости автоматичного спостереження №3 (вул. Дніпровське шосе) та №4 (вул. Володимира Великого, 32) дообладнано метеостанціями, що дозволяє за напрямком вітру визначити підприємство, яке негативно впливає на якість повітря. У 2019 році забезпечено доступ мешканців міста до даних 18 автоматичних постів якості атмосферного повітря (5 – міські та 13 – підприємств), які висвітлюються в модулі «ЕКОМОНІТОРИНГ» на офіційному вебпорталі міста Кривого Рогу «Криворізький ресурсний центр».

При цьому, дані автоматичних постів спостереження за якістю атмосферного повітря в зоні впливу Приватних акціонерних товариств «Північний гірничо-збагачувальний комбінат», «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат», «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», Товариства з обмеже-

ною відповідальністю «МЕТІНВЕСТ-Криворізький ремонтно-механічний завод» залишаються закритими для мешканців міста.

Автоматизована система моніторингу за якістю атмосферного повітря в Кривому Розі та висвітлення її даних у режимі онлайн сприяє посиленню відповідальності суб'єктів господарювання, виробнича діяльність яких впливає на атмосферне повітря, дозволяє забезпечити інформацією про якість атмосферного повітря кожного мешканця міста, що, у свою чергу, надає можливість здійснювати громадський контроль за його станом.

У 2019 році створено аналітичний відділ показників атмосферного повітря на базі Комунального підприємства «Інститут розвитку міста Кривого Рогу» Криворізької міської ради, який здійснює накопичення, збереження оброблення та узагальнення інформації про стан повітря міста та її щомісячне відображення в Екологічному дайджесті в модулі «ЕКОМОНІТОРИНГ» на офіційному веб-порталі міста Кривого Рогу «Криворізький ресурсний центр».

На виконання вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» рішенням Криворізької міської ради від 24.12.2019 №4325 визначено, що функції органу управління якістю атмосферного повітря на території м. Кривого Рогу виконуватиме управління екології виконкому Криворізької міської ради.

Органи управління якістю атмосферного повітря забезпечують координацію суб'єктів моніторингу атмосферного повітря та управління його якістю, короткострокові плани дій, а також уживають заходів для поліпшення стану атмосферного повітря.

З метою гарантування мешканцям міста безпечних для здоров'я та життя умов проживання, покращення якості атмосферного повітря, а також виконання вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; керуючись Законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про місцеве самоврядування в Україні», виконком міської ради *вирішив*:

1. Інформацію начальника управління екології виконкому Криворізької міської ради про стан атмосферного повітря та створення єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи його якості в м. Кривому Розі взяти до відома.

2. Зобов'язати виконкоми районних у місті рад відповідно до рішення міської ради від 31.03.2016 №381 «Про обсяг і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів» на території районів забезпечити:

2.1 здійснення контролю за:

2.1.1 дотриманням чинного законодавства про охорону атмосферного повітря;

2.1.2 виконанням підприємствами підпункту 1.45 додатка 1 до Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016 – 2025 роки щодо комплексу заходів з пілопригнічення автошляхів, вулиць житлових масивів, що перебувають у зоні впливу виробничої діяльності та що межують із санітарно-захисними зонами підприємств, у тому числі з використанням зв'язуючих речовин;

2.2 недопущення забруднення атмосферного повітря від спалювання залишків сухої рослинності й сміття та спільно з інспекцією благоустрою виконкому Криворізької міської ради, Полком патрульної поліції в місті Кривий Ріг Управління патрульної поліції в Дніпропетровській області Департаменту патрульної поліції України (Нікіфоров О.О.) ужиття заходів адміністративного впливу до порушників;

2.3 дотримання вимог природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання при експлуатації автономного опалення виробничих та адміністративних приміщень, у тому числі отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та сплата екологічного податку.

3. Рекомендувати:

3.1. Публічним акціонерним товариствам «АрселорМіттал Кривий Ріг», «Криворізький залізорудний комбінат», Акціонерному товариству «Південний гірничо-збагачувальний комбінат», Приватним акціонерним товариствам «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат», «Північний гірничо-збагачувальний комбінат», «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», «Кривий Ріг Цемент», «Суша Балка», «Криворізький суріковий завод», Товариствам з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ - Криворізький ремонтно-механічний завод», «Рудомайн» (Мауро Лонгобардо, Новак С.Б., Федін К.А., Шевчик Д.В., Скачков А.А., Герасимчук О.М., Завіновський І.С., Лопатін С.В., Молчанов І.В., Гончаренко М.А., Колос В.В.) забезпечити:

3.1.1 повне й своєчасне виконання в установлені терміни заходів Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016 – 2025 роки у сфері охорони та поліпшення стану атмосферного повітря, досягнення запланованих результатів;

3.1.2 установлення на основних стаціонарних джерелах автоматичних приладів контролю за кількісним та якісним складом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря з подальшим виведенням інформації на офіційні сайти підприємств;

3.1.3 інтегрування автоматичних постів у міську автоматизовану систему моніторингу за якістю атмосферного повітря – надання доступу аналітичному відділу показників атмосферного повітря Комунального підприємства «Інститут розвитку м. Кривий Ріг» Криворізької міської ради до первинних даних цих постів;

3.1.4 виконання в повному обсязі заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря, у тому числі при настанні несприятливих метеорологічних умов;

3.1.5 виконання вимірів на стаціонарних джерелах викиду забруднюючих речовин у атмосферне повітря, у тому числі при настанні несприятливих метеорологічних умов;

3.1.6 дотримання умов дозволів на викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря;

3.1.7 безперебійну й ефективну роботу пилогазоочисного обладнання відповідно до Правил технічної експлуатації установок очистки газу, затверджених Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06 лютого 2009 року №52;

3.1.8 виконання заходів з пилопридушення на територіях відвалів, хвостосховищ, шламонакопичувачів, відкритих складів, автомобільних шляхах і вулицях житлових масивів (з механічним прибиранням), що межують із санітарно-захисними зонами та перебувають у зоні впливу виробничої діяльності підприємств;

3.1.9 розпланування, упорядкування та озеленення санітарно-захисних зон у відповідності до вимог Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року №173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;

3.1.10 співпрацю зі спеціалізованими науковими організаціями стосовно розробки та впровадження нових технологій зі зменшення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря щодо пилопригнічення відвалів і хвостосховищ, у тому числі «зелених технологій» з використанням осадів-стічних вод та кінцевого продукту переробки твердих побутових відходів (технічного компосту, біологічного гумусу);

3.1.11 опрацювання питання та до 01.07.2020 надання пропозицій щодо орієнтовних площ і обсягів використання, починаючи з 2024 року, технічного компосту (кінцевого продукту переробки твердих побутових відходів) для закріплення шляхом озеленення відкосів та берм хвостосховищ, відвалів, де виконання таких робіт не перешкоджатиме технологічному процесу й не порушує вимоги техніки безпеки;

3.1.12 висвітлення на офіційних сайтах підприємств результатів після-проектного моніторингу згідно з вимогами статті 13 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

3.2. Шахтоуправлінню з підземного видобутку руди (на правах шахт) Публічного акціонерного товариства «АрселорМіттал Кривий Ріг», Приватному акціонерному товариству «Криворізький суріковий завод», Товариству з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ Криворізький ремонтно-механічний завод» до 01.01.2021 розробити проекти санітарно-захисних зон підприємств з обов'язковим розділом «Озеленення санітарно-захисної зони».

3.3. Товариству з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ - Криворізький ремонтно-механічний завод» до 01.01.2021 виконати дослідження з визначення впливу на стан атмосферного повітря та здоров'я населення використання лігносульфаната у виробничому процесі.

3.4. Приватному акціонерному товариству «Кривий Ріг Цемент», до 01.01.2021 виконати дослідження з визначення ступеню та зони впливу виробничої діяльності на стан атмосферного повітря і здоров'я мешканців міста.

3.5. Приватним акціонерним товариствам «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат», «Північний гірничо-збагачувальний комбінат», «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», Товариству з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ - Криворізький ремонтно-механічний завод» здійснити до 01.07.2020 висвітлення на офіційних сайтах підприємств у режимі онлайн даних постів автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря у відповідності до структури модуля «ЕКОМОНІТОРИНГ» та їх передачу до офіційного вебпорталу міста Кривого Рогу «Криворізький ресурсний центр».

3.6. Товариству з обмеженою відповідальністю «Рудомайн», Приватному акціонерному товариству «Криворізький суріковий завод» опрацювати питання впровадження автоматизованої системи моніторингу за якістю атмосферного повітря в зоні впливу підприємства.

3.7. Лабораторії спостережень за станом атмосферного повітря м. Кривий Ріг Дніпропетровського регіонального центру з гідрометеорології, Відокремленому структурному підрозділу «Криворізький міський відділ лабораторних досліджень» Державної установи «Дніпропетровський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» (Синиця І.І., Черняєва Т.А.) для недопущення надмірного забруднення атмосферного повітря викидами шкідливих речовин і їх негативного впливу на стан здоров'я людей забезпечити оперативне реагування при виявленні перевищень гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у атмосферному повітрі відповідно до затвердженого порядку взаємодії організацій та установ міста під час виявлення перевищень гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

3.8. Відокремленому структурному підрозділу «Криворізький міський відділ лабораторних досліджень» Державної установи «Дніпропетровський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» визначати можливі впливи забруднення атмосферного повітря на здоров'я та життєдіяльність населення міста на основі спостережень за рівнями забруднюючих речовин і результатів моніторингу атмосферного повітря, отриманих іншими суб'єктами моніторингу атмосферного повітря.

3.9. Державній екологічній інспекції у Дніпропетровській області, Головному управлінню Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області (Шибко Д.В., Потоцький О.В.) здійснювати державний нагляд (контроль) за дотриманням природоохоронного та санітарного законодавства з охорони атмосферного повітря в місті в межах вимог, визначених чинним законодавством України.

4. Управлінню екології виконкому Криворізької міської ради забезпечити організацію роботи щодо виконання положень Постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

5. Комунальному підприємству «Інститут розвитку міста Кривого Рогу» Криворізької міської ради (Касьяненко К.В.) забезпечити:

5.1 відповідно до вимог законодавства України про метрологію та метрологічну діяльність безперебійну роботу міської автоматизованої системи моніторингу за якістю атмосферного повітря та передачу її даних до модуля «ЕКОМОНІТОРИНГ» офіційного вебпортала міста Кривого Рогу «Криворізький ресурсний центр»;

5.2 взаємодію з підприємствами щодо інтегрування автоматичних постів промислових підприємств в міську автоматизовану систему моніторингу за якістю атмосферного повітря з метою створення єдиної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи моніторингу;

5.3 опрацювання питання необхідності вдосконалення міської автоматизованої системи з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року №827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

6. Визнати таким, що втратило чинність, рішення виконкому міської ради від 12.06.2019 №279 «Про вплив промислових підприємств міста на стан атмосферного повітря та забезпечення функціонування постів автоматичного спостереження за його якістю».

7. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови відповідно до розподілу обов'язків, координацію діяльності – на управління екології виконкому Криворізької міської ради.

Міський голова

Юрій Вілкул

